

Balansbok

2021

Ålands
Kommunförbund

Innehåll

1.1	Viktiga händelser i verksamheten och ekonomin	3
1.1.1.	Förbundsdirektörens översikt.....	3
1.1.2.	Kommunförbundets förvaltning och förändringarna i den	6
1.1.3.	Kommunförbundets personal.....	23
1.1.4.	Bedömning av de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna samt andra faktorer som inverkar på verksamhetens utveckling	24
1.1.5.	Miljöfaktorer.....	24
1.1.6.	Redogörelse för hur kommunförbundets interna kontroll har ordnats	24
1.1.7.	<i>Räkenskapsperiodens resultat och finansieringen av verksamheten</i>	25
1.2	Den finansiella ställningen och förändringar i den	27
1.3	De viktigaste noterna	28
1.4	Behandling av räkenskapsperiodens resultat och åtgärder för att balansera ekonomin	29
2	Budgetutfallet	30

Verksamhetsberättelse

1.1 Viktiga händelser i verksamheten och ekonomin

1.1.1. Förbundsdirektörens översikt

Också 2021 präglades av Covid-19 pandemin, under 2021 inleddes vaccinering i större utsträckning och förhoppningen om att samhället skulle kunna öppna upp växte bland annat via det system med vaccinpass som infördes under året. Samhället öppnade gradvis upp under året, men spridningen av omicronvarianten av viruset under slutet av 2021 och början av 2022 innebar igen nya begränsningar av olika slag.

Nyttan av det vaccinpass som infördes under 2021 blev på grund av de nya virusvarianternas aggressivare spridning inte vad man avsett, samtidigt har diskussionen om särbehandling av vaccinerade jämfört med ovaccinerade tagit fart, och den diskussionen har en tydlig kommunal infallsvinkel genom den ändring av smittskyddslagen som infördes från och med 1.2.2022 och som ställer krav på att vårdpersonal och personal som kommer i kontakt med riskgrupper skall vara vaccinerade.

Frågan debatteras alltjämt, och kommer med stor sannolikhet att prövas i domstol i förhållande till arbetsrätten. Det är långt ifrån säkert att kommunerna och andra offentliga arbetsgivare går skadefria ur dessa processer trots att det inte funnits några andra alternativ för kommunerna än att enligt bästa förmåga följa smittskyddslagens bestämmelser även i ett läge där också ovaccinerade arbetstagare helt klart uppfyllt sina arbetsavtal i det att de stått till arbetsgivarnas förfogande.

I skrivande stund har smittskyddsåtgärderna igen börjat trappas ner och samhället öppnar upp trots utbredd smittspridning.

Det är ändå för tidigt att deklarerat att pandemin är över, om det finns någon lärdom att dra av pandemin så är att virusen alltid har tolkningsföreträde i förhållande till smittskyddsmyndigheter och regeringar, och att ingen kan vara helt säker på att vidtagna åtgärder är rätta eller tillräckliga.

Kommunstrukturreform

Regeringen Thörnroos har i sitt [regeringsprogram](#) från december 2019 betonat frivillighet i kommunsammanslagningarna.

Under 2021 trädde ändringar i kommunstrukturlagen i kraft, samtidigt som kommunreformslagen som under föregående mandatperiod godkändes av lagtinget upphävdes och därmed också den fyrakommunersmodell som reformlagen byggde på.

Under början av 2022 har kommunindelningsutredningar inletts för Lemland-Lumparland och Föglö-Sottunga-Kumlinge i enlighet med initiativ från de berörda kommunerna.

Lagstiftning

Den för kommunsektorn mest omfattande lagförändringen som var aktuell under 2020 är införandet av en ny offentlighetslag för Landskapet Åland. Lagen trädde i kraft från och med 1.1.2021, men förberedelser för lagens ibruktagande pågick under 2021. Ålands

kommunförbund anordnade i samarbete med Finlands kommunförbund en utbildning i den nya offentlighetslagen under 2021

En betydande förändring för de åländska kommunerna var att Kommunernas socialtjänst(Kst) inledde verksamheten i sin nya mera omfattande form från och med 1.1.2021, samtidigt som de flesta lagar som reglerar socialsektorn inklusive äldreomsorgen ändrades.

En annan betydande förändring var att den nya barnomsorgs- och grundskolelagen trädde i kraft under året, i praktiken från augusti 2021.

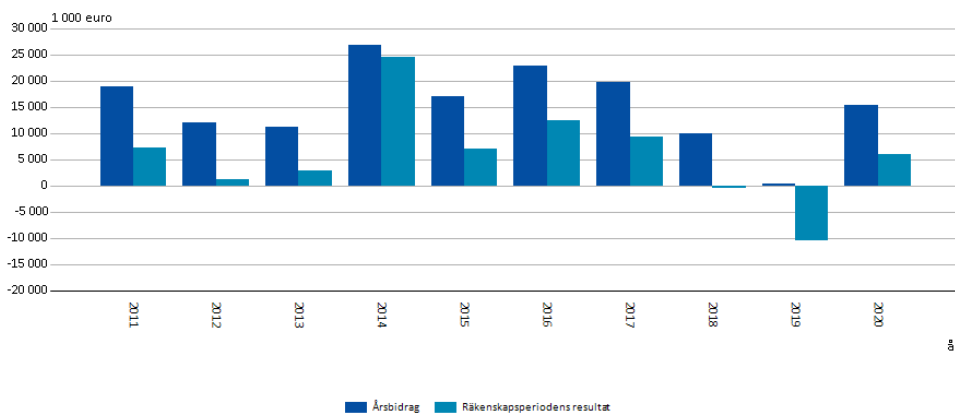
Det är ännu för tidigt att utvärdera effekterna av dessa ändringar, och det kommer ännu att behövas arbetsinsatser för att speciellt socialvårdslagens målsättningar om individualiserade servicelösningar skall kunna verkställas på ett korrekt sätt inom alla organisationer.

Inte heller effekterna av organisationsförändringarna som följde på införandet av Kst kommer att gå obemärkt förbi i kommunerna. Belastningen på den personal som kvarstår inom kommunernas äldreomsorg är tidvis hög, och förutsättningarna för att uppfylla de många och detaljerade skyldigheter som lagstiftaren ålagt kommunerna borde förbättras.

Ekonomi

Kommunernas sammanlagda bokslut för 2020 blev betydligt bättre än för 2019, när kommunernas skatteintäkter drabbades av ett flertal samtida förändringar i skatteredovisningssystemet. Vissa av ändringarna korrigerades under 2020 och bidrog till att skatteintäkterna, trots kraftigt ökad arbetslöshet, inte minskade. 2020 innebar också ett trendbrott när det gäller kommunernas verksamhetskostnader som ökade kraftigt under 2017-2019, eventuellt är lättningen ändå bara tillfällig och i någon mån relaterad till pandemin, minskad efterfrågan och inskränkningar i utbudet.

Kommunernas resultaträkningar efter uppgiftsklass och år. Åland.

Källa: Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB)

Även om 2020 års bokslut var bättre än 2019 års bokslut så är kommunernas ekonomi ändå inte i balans. Under 2020 beviljades extra anslag till kommunerna om 5 me, utan dessa och utan engångsposter i Mariehamns stads bokslut skulle också 2020 resulterat i ett underskott.

[Den konsoliderade resultaträkningen för det offentliga Åland](#) visar med önskvärd tydlighet att Ålands Landskapsregerings räkenskaper tagit de stora kostnaderna för alla åtgärder som relaterat till pandemin under 2020. Det Sammanlagda underskottet för det offentliga Åland för 2020 uppgick till – 43 me.

Kommunernas bokslut för 2021 kommer sannolikt att bli bättre än vad kommunerna budgeterat, men i synnerhet vissa kommuner kämpar med effekterna av den [finansieringsmodell som tillämpas för Kommunernas socialtjänst](#).

Från och med 1.1.2021 övergick fördelningen av kommunalförbundets kostnader från att baseras på användningen av tjänster till att grunda sig i en fördelning av nettokostnaderna på basen av invånarantal och skattekraft vilket i förhållande till tidigare tillämpade kostnadsfördelningsmodeller missgynnar vissa kommuner kraftigt, medan några gynnas av upplägget.

Förändringarna för enskilda kommuner är så stora att det inte på kort sikt är möjligt att anpassa egen verksamhet eller uppväga de ökade kostnaderna med höjda skatter, vilket Åkf påpekat bland annat i olika utskottshöranden under senare år.

Kommunalt samarbete

Ett av förbundets centrala uppdrag är att främja kommunalt samarbete. Uppdraget har under 2021 mötts av motstånd på olika plan då samarbetsandan inom flera av de betydande kommunala samarbetena under kort tid försämrats.

Under oktober 2021 väcktes i Jomala kommunstyrelse initiativ om att kommunen skulle utträda ur Ålands kommunförbund. Initiativet, som väcktes i anslutning till kommunens budgetbehandling, omfattades även av kommunfullmäktige i Jomala, vilket innebär att Jomala kommun från och med 1.1.2023 inte längre är medlem i Ålands kommunförbund.

Även i andra kommunala samarbeten har samarbetsandan satts på prov när kommuner väljer att driva enskilda ärenden till sin spets även i situationer där en majoritet i de beslutande organen tydligt är av annan åsikt.

Kommunala samarbeten innebär, ständiga, försök att hitta samförstånd. Allt utgår ifrån antaganden om att parterna är välvilligt inställda och att alla bär sin del av ansvaret. Det finns ingen annan väg framåt än att fortsätta försöka. Också kommunsammanslagningar, för många ett uttalat mål, fordrar samförstånd och kompromissvilja mellan kommuner. Samgångsavtal kan inte dikteras utan uppnås genom förhandlingar och enbart om parterna kan enas.

Tendensen till att den enskilda kommunens intressen, i den kommunala självstyrelsens namn, ställs mot kommunala samarbeten har bidragit till att det här är den sista översikt som jag skriver i egenskap av förbundsdirektör eftersom jag från april övergår till ett annat uppdrag.

Uppdraget att främja kommunala samarbeten blir omöjligt när kommuner inte längre tycks kunna förhålla sig till skillnaden mellan direktivet, den egna kommunens ambition, och majoritetsbeslutet, kompromissen.

Min förhoppning är ändå att en klar majoritet av beslutsfattarna inser att det nu kanske mer än någonsin finns anledning att fortsätta försöka, fortsätta söka samförstånd, höja nivån på diskussionen och blicka framåt.

Jomala 17.2.2022

Magnus Sandberg
Förbundsdirektör

1.1.2. Kommunförbundets förvaltning och förändringarna i den

Ålands kommunförbund k.f. är de åländska kommunernas intresseorganisation för intressebevakning och samverkan. Sedan år 2013 är samtliga lands- och skärgårdskommuner medlemmar, men inte Mariehamns stad. Detta innebär att kommunförbundet representerar cirka 60 procent av landskapets befolkning, och 99 procent av landytan. Förbundets uppdrag är att ge kommunerna bättre förutsättningar för lokalt självstyre och samverkan. Ålands kommunförbunds uppgifter, rösträtt och finansiering regleras i kommunallagen och förtydligas i grundavtalet mellan medlemskommunerna.

Enligt grundavtalet ska kommunförbundet, utgående från kommunernas behov:

- 1) bevaka kommunernas intressen gentemot landskapet,
- 2) fungera som remissinstans,
- 3) fungera som samarbetsorgan för kommunerna,
- 4) utse kommunala avtalsdelegationen samt sköta dess ekonomi och förvaltning,
- 5) fungera som rådgivande organ inom juridik, ekonomi och arbetsmarknadsfrågor,
- 6) fungera som samarbetsorgan vid kommunalt samarbete utanför Åland,
- 7) utveckla den kommunala självstyrelsen inom ramen för Ålands självstyrelse och svenska språk samt
- 8) ha hand om andra gemensamma ärenden om förbundsstämman så beslutar.

Kommunförbundet kan även ha hand om andra uppgifter som berör endast vissa kommuner.

Förbundets uppdrag förtydligas ytterligare i andra styrdokument, däribland dokumentet "Framtiden i fokus" som fastställdes våren 2013, och enligt vilket förbundet bland annat ges utökat mandat att föra medlemskommunernas talan i remissförfaranden med mera. Verksamhet och organisation

Kommunförbundet står fortsättningsvis inför ett antal utmaningar och är ännu i ett utvecklingsskede, med en förändrad struktur och arbetssätt, efter att Mariehamns stad lämnat förbundet. Ett utvecklingsskede som innehåller både möjligheter, utmaningar och olika förväntningar.

Inför 2016 gjordes vissa avgränsningar av principiell karaktär i samband med att budgeten antogs, bl.a. gällande deltagande i olika arbetsgrupper och kommittéer som inte är av strategisk betydelse för kommunerna, och ytterligare utveckling av arbetsmetoder och tillvägagångssätt bör ske.

Målet är att kommunförbundet ska vara en stark intresseorganisation och förhandlingspart, samordnare samt ett service- och kompetenscentrum som bland annat förankrar och ger riktlinjer till kommunerna i förbundet.

De många parallella reformprocesser som initierats under perioden 2015 - 2017 påverkar möjligheterna att förutse vilka Ålands kommunförbunds verksamhetsförutsättningar kommer att vara under de närmaste åren, och osäkerheten har också bidragit till att inga avgörande beslut ännu har fattats kring hur förbundets verksamhet skall utvecklas.

Under 2021 har största delen av Ålands kommunförbunds resurser åtgått till intressebevakning, remisser över lagförslag och till att vara delaktig i de reformprocesser som initierats eller som pågått under året. Kommunala avtalsdelegationens verksamhet har omfattat förhandlingar kring kollektivavtal.

Besked under senhösten 2021 om att Jomala kommun avser att utträda ur förbundet från och med 2023 har föranlett diskussioner om förbundets framtida status och verksamhetsförutsättningar.

Intressebevakning och utveckling

Kommunförbundets intressebevakning omfattar bevakning av kommunala intressen gentemot framför allt landskapet men även andra aktörer. Perspektivet är **kommunövergripande** och utgångspunkter är den kommunala självstyrelsen, kommunernas ekonomiska utrymme och den åländska lagstiftningen, samt rollen som arbetsgivarorganisation. I praktiken består intressebevakningen av ett relativt stort antal åtgärder, där det viktiga är att komma tidigt in i beslutsprocessen. En huvudprincip för ansvarsfördelningen mellan kommunerna och förbundet vid intressebevakningen gentemot landskapet är att kommunförbundet koncentrerar sig på kommunövergripande frågor samtidigt som långsiktigheten i arbetet betonas.

Vi deltar fortlöpande i den allmänna kommunala intressebevakningen, bland annat genom att ta initiativ i kommunövergripande frågor, överläggningar med landskapsregeringen, höranden i lagtingets utskott, deltagande i arbetsgrupper och utredningar samt genom att hålla presentationer mm.

Remissinstans

Kommunförbundets roll som remissinstans utgör en viktig del av intressebevakningen och har därmed samma utgångspunkter; den kommunala självstyrelsen, kommunernas ekonomiska utrymme och den åländska lagstiftningen. Ett bra remissvar har ett väl genomtänkt innehåll, bygger på fakta och avges i ett klart och tydligt språkbruk.

Förbundet har under år 2021 behandlat följande remisser

Yttrande	Hyperlänk
1. Yttrande till Ålands Landskapsregering med anledning av rikets välfärdsreform 29.1.2020 med stöd av fst 12/22.1.2021	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/yttrande_valfardsomraden.pdf
2. Yttrande över förslag till ändring av LL om tillämpning i Landskapet Ålands av vissa riksförfattningar om socialvård 5.3.2021 FD tjänstemannayttrande	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/yttrande_stopplag_klientavgiftslag.pdf
3. Yttrande över förslag till uppdateringar av förvaltningsdokument för vatten fst 16/19.3.2021	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/yttrande_vattenforvaltningsplan.pdf
4. Yttrande över förslag till förordning om elektronisk arkivering 15.4.2021 FD tjänstemannayttrande	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/yttrande_arkivering_elektroniskt.pdf
5. Yttrande över blankettlag om tillämpning i landskapet Ålands av arbetstidslagen KAD 31.3.2021	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/remissvar_alr_arbetstidslagen_31_03_2021.pdf
6. Yttrande över ändring av LL om bostadsproduktion fst § 35/1.7.2021	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/yttrande_II_bostadsproduktion.pdf
7. Yttrande över förslag om lagstiftning om näringsrätt och näringsstillstånd fst § 36/1.7.2021	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/yttrande_naringsratt_naringsstillstand.pdf
8. Yttrande med anledning av proposition om Ålands Självstyrelselag fst § 44/14.9.2021	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/yttrande_sjalvstyrelselag.pdf
9. Yttrande med anledning av lagstiftning om upphandling fst § 51/04.11.2021	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/179862670.pdf
10. Yttrande med anledning av lagstiftning om visselblåsare fst § 62/29.12.2021	https://www.kommunforbundet.ax/sites/default/files/attachments/page/yttrande_visselblasardirektiv.pdf

Överläggningarna med landskapsregeringen

I flera års tid arbetade kommunförbundet intensivt för att få till stånd ett mer formaliserat samrådsförfarande i samband med överläggningar med landskapsregeringen. År 2013 ingicks slutligen avtal om samrådsförfarande mellan kommunförbundet och landskapsregeringen. Riktlinjerna för förbundets överläggningar med landskapsregeringen fastställdes i handlingsprogram.

Under år 2021 har kommunförbundets samrådsdelegation bestått av styrelsens ordförande Gun Holmström, viceordförande Sven-Anders Danielsson, styrelseledamöterna Tage Eriksson och Kennet Lundström samt styrelseledamoten Dorita Lindholm som ersättare.

Kommunala samråd 2021

Tisdagen den 21 december 2021

- Behovet av samordning av hanteringen av vatten och avlopp i landskapet
- Digitalisering inom socialvården
- Uppföljning och hantering av samverkansavtal socialvård/sjuk- och hälsovård
- Ådas ägarutredning

Måndagen den 11 oktober 2021

- Landskapets budgetförslag för 2022
- Jordförvärv och kommunernas roll

Tisdag 28 september 2021

- Gemensamt forum för planeringsfrågor, fysisk strukturutveckling
- Frågeställningar angående vägar och kollektivtrafik
- Landskapsregeringens förslag till budget för 2022
- Uppföljning av tidigare påtalade brister i landskapsandelssystemet
- Planerade åtgärder med anledning av inbesparingsförslag från politisk kommitté

Fredagen den 23 april 2021

- Material som delas ut inför samråd
- Diskussion om ansvarsfördelning mellan kommunerna och landskapsregeringen avseende integrationspolitiken
- Diskussion angående beräkningen av landskapsandelen för FBU (Förberedande undervisning för nyanlända flyktingar och barn med annat modersmål) och SV2 (personer med svenska som andraspråk)
- Ålands polis- och räddningsmyndighet
- Information om det pågående arbetet med kriskommunfrågan
- Den kommunala ekonomin inklusive prisindex för kommunal basservice
- Övriga frågor

Fredagen den 19 februari 2021

- Statsunderstöd till landskapet Åland för kostnader för offentlig social- och hälsovård orsakade av covid-19 epidemin
- Kommunernas budgetar 2021 / Indikationer om 2020 års bokslut
- Tillämpningen av arkivlagen och behovet av elektronisk arkiveringsstandard
- Arbetsgrupp för bevakning av nationella it-satsningar som rör offentliga Åland
- Resultaträkning för offentliga Åland
- av den nya produkten "den åländska offentliga sektorns konsoliderade resultaträkning"
- Reformen av välfärdsområden
- Ny kommunallag

Kommunala finansieringsprincipen

Den kommunala finansieringsprincipen är en i internationella fördrag bindande princip för de ekonomiska relationerna mellan landskapet och kommunerna, och en avgörande förutsättning för den kommunala välfärden på lång sikt. Den innebär att landskapet inte ska påföra åtaganden eller höja ambitionsnivån i kommunal verksamhet utan full finansiering. På samma sätt ska det vara kostnadsneutralitet när landskapet tar bort ansvaret för vissa uppgifter från kommunerna. Den här principen återfinns i europeiska stadgan om lokal självstyrelse (1992), och hänvisas ofta till i grundlagsutskottets utlåtanden rörande relationerna mellan statsmakten och de finländska kommunerna. Så sent som våren 2013 skrevs finansieringsprincipen i sin helhet även in i samrådsavtalet mellan landskapsregeringen och kommunförbundet.

Dialogen med Ålands landskapsregering har förbättrats under senare år, men fortsättningsvis borde ekonomiska konsekvenser av de lagframställningar som rör kommunerna utredas bättre och presenteras på ett mera transparent sätt.

En ny dimension i diskussioner som rör finansiella frågeställningar är att Ålands Landskapsregering allt oftare uppfattar sig själva som en skattetagare och därmed uppstår något av ett konkurrensförhållande mellan Landskapet och kommunerna.

Behov av bättre processer

Ålands kommunförbund har länge påtalat behovet av att utveckla de överläggningar som förs mellan Lr och kommunerna, eftersom de nu vanligen inleds för sent i budgetprocessen (september – oktober) och hämmas av Landskapets budgetförfarande där alla underlag anses vara icke-offentliga fram till det att budgetförslaget i sin helhet presenteras i månadsskiftet oktober-november.

Dels bör överföringarna till kommunerna hanteras på samma grunder som landskapets egna verksamheter och utgifter. Som det nu är så inleder Ålands Landskapsregering internt sin budgetprocess, i alla fall när det gäller utgifter, tidigare under året medan överläggningarna med kommunerna inleds först när det finns information att tillgå kring vilka ändringar staten avser att genomföra i skattesystemet under kommande år.

Behov av bättre strategisk bevakning

Den offentliga sektorn på Åland påverkas i allt större utsträckning av reformer på riksidan, och de ändringar som genomförs i finansieringssystem och i ansvarsfördelning mellan myndigheterna i riket. Det finns behov av att bygga upp en egen, för landskapet och kommunerna gemensam, kapacitet att göra konsekvensbedömningar av vilka ekonomiska effekter som rikets förändrade ansvarsfördelningar leder till.

Ett sannolikt scenario under de kommande åren är att uppgifter som hör till socialförsäkringssystemet, som idag hanteras av FPA, gradvis överförs till välfärdsområdena i riket. Det finns både effektivitets- och ändamålsenlighetsargument som kan åberopas och som talar för en sådan utveckling

Ur ett riksperspektiv och med nuvarande finansieringsupplägg för välfärdsområdena är det då staten som hanterar statliga utgifter, medan det ur ett åländskt perspektiv kan handla om nya uppgifter utan specifik finansiering som överförs på Landskapet eller de åländska kommunerna att sköta.

Tendensen är redan att staten hävdar att allt mera ingår i den basfinansiering som regleras i självstyrelselagen, och det kommer att krävas en strategi från åländsk sida för att hantera utvecklingen, som kommer att ske gradvis och i mindre steg. Allt detta måste bevakas bättre ett åländskt perspektiv.

Rådgivningen

Syftet med rådgivningen är dels att bättre ta tillvara den kunskap som finns, dels att höja den grundläggande kompetensen bland de kommunalt anställda. Under 2021 gav vi konkret expertstöd inom allmän kommunal juridik och ekonomi, kollektivavtal och socialvård, men den smala organisationen begränsar verksamheten.

Ålands kommunförbund har ingått serviceavtal med Finlands kommunförbund sedan 2021 med syfte att bredda tillgången till rådgivning, och KAD samarbetar med och utbyter information med Kommunarbetsgivarna i riket i frågor som rör kollektivavtal.

Ålands kommunförbund medverkade under 2020-2021 till att inleda arbetet med att ingå samverkansavtal mellan ÅHS, Kst och kommunerna, och arbetet med att tillämpa avtalen på det sätt som lagstiftaren har avsett fortsätter.

Åkf har under 2021 aktivt medverkat till upphandlingen av ett för [20 kommuner och kommunalförbund gemensamt ekonomisystem](#).

Klargöranden kring av rådgivningen

Det förefaller ännu på vissa håll finnas förväntningar på att Ålands kommunförbunds ska kunna bistå kommunerna i specifika ärenden, såsom att bemöta besvär i förvaltningsdomstol eller att agera ombud och driva process för enskild kommuns räkning.

Varken Ålands kommunförbund eller Finlands kommunförbund kan åta sig sådana uppdrag eftersom man då i någon mening bär det ansvar som åligger enskild kommun.

Rådgivningen sker genom att bistå med den bästa tillgängliga informationen utgående ifrån de källor som finns att tillgå, och syftar till att bistå kommunerna i att tillämpa lagstiftning och andra bestämmelser på ett korrekt sätt.

Grundprincipen är ändå att varje kommun och kommunalförbund självständigt uttolkar och tillämpar lag, och till det hör att man också måste bära det fulla ansvaret i även när besvär inlämnats över de beslut som fattats.

Övrig verksamhet

Ålands kommunförbund inledde under 2021 utredning av förutsättningarna för och intresset av att grunda ett kommunalt servicebolag, med stöd av [den fullmakt som begärdes och gavs av höststämman 2020 i Lemland](#).

Utredningen pausades under våren 2021 för att invänta resultatet från den ägarutredning som initierats för ÅDA Ab, med avsikt att kunna anpassa utredningen till resultatet av denna utredning. Utredningen presenterade under september 2021 men varken bolaget eller ägarna har ännu formellt tagit ställning till utredningen därmed är det ännu oklart om det kommer att ske ändringar till inriktningen eller ägarförhållandet i bolaget.

Under hösten 2021 tog även Jomala kommun ställning mot tanken på ett kommunalt servicebolag, [såsom den fanns formulerad i 2022 års budget](#), trots att kommunen formellt omfattat den fullmakt som gavs av höststämman 2020 för år 2021 och trots att målsättningen med utredningen inte ändrats. Trots Jomala kommuns ställningstagande kvarstår målsättningen att fortsätta utreda ett kommunalt servicebolag under 2022.

Kurser och seminarier, info- och diskussionsträffar

Under året har Ålands kommunförbund medverkat till att ett antal informations- och kurstillfällen.

En fortgående dialog har förts med Finlands kommunförbund kring deras kursutbud, och Ålands kommunförbund har på olika sätt bistått Finlands kommunförbund för att deras kursutbud skall svara mot de åländska kommunernas efterfrågan, och också bidragit till att marknadsföra de kurstillfällen som hållits på Åland.

Tyngdpunkten i årets kurser har legat på kommunalekonomi och förvaltning.

Under våren 2021 hölls en kurs med målgruppen kommunala tjänsteinnehavare med budgetansvar, där målsättningen var att fördjupa kunskaper för personal som tillämpar budget men som inte i huvudsak ägnar sig åt ekonomiska frågor.

Under hösten hölls kurstillfällen kring den nya åländska offentlighetslagen, som följdes upp med en workshop som inriktades på de praktiska förberedelser som kommunerna under hösten hanterade.

På grund av pandemin och de begränsningar som tidvis begränsat möjligheterna att samlas har de flesta utbildningar ordnats som internetkurser.

Från och med 2022 övergår också Finlands kommunförbunds svenskspråkiga kursverksamhet till dotterbolaget FCG, vilket i någon utsträckning ställer högre krav på att de kurser som ordnas skall vara ekonomiskt självbärande.

[Ålands kommunförbund anordnade 15.9.2021 ett seminarium om kommunalt samarbete med tyngdpunkt på äldreomsorg.](#)

Detta för att uppmärksamma äldreomsorgen i kommunal regi efter att kommunernas socialtjänst inlett sin verksamhet 1.1.2021 och efter att lagkraven också på kommunernas äldreomsorg skärpts och förtydligats genom den nya socialvårdslag som trätt i kraft.

Formuleringarna i den nya socialvårdslagen, och den äldrelag som godkändes i anslutning, tar sikte på att tillgodose servicebehov på en individualiserad nivå och med beaktande av klientens önskemål, och det ställer högre krav på kommunernas serviceformer. Samtidigt växer andelen äldre på Åland betydligt snabbare är befolkningen som helhet, vilket ökar efterfrågan på servicen och ställer krav på nya serviceformer.

Seminarieret var välbesökt och leder förhoppningsvis till en fortsatt diskussion kring behovet av att utveckla och diversifiera serviceformerna som riktar sig till den äldre befolkningen.

Offentlig debatt och deltagande i olika medier

Ålands kommunförbund har aktivt tagit del i den offentliga debatten under året.

Målsättningen är att Ålands kommunförbund, när förbundet deltar i den offentliga debatten, skall agera för större saktighet med fokus på faktabaserade inlägg vid väsentliga händelser som påverkar kommunernas verksamhetsförutsättningar.

Under året har Ålands kommunförbund i offentligheten debatterat förhållandet mellan kommunerna och landskapet.

Informationen till medlemskommunerna sköts företräddelsevis via nyhetsbrev som marknadsförs vid förbundets Facebooksida vid behov.

Framtiden

Kommunförbundets framtida verksamhet och inriktning påverkas av vilka beslut som fattas under de närmaste åren som rör finansieringen av kommunernas verksamhet och kommunstrukturen.

Ålands kommunförbunds organisationsform och omfattningen på verksamheten medför fortsättningsvis utmaningar med hänsyn till den sårbarhet som finns i och med att verksamheten skall bedrivas med en egentlig anställd vad gäller den allmänna verksamheten och med 60% av heltid som köptjänst för kommunala avtalsdelegationen.

Ålands kommunförbund följer utvecklingen och bör ha beredskap att anpassa förbundets verksamhet till eventuella förändringar i kommunstrukturen.

På grund av Jomala kommuns utträde som verkställs från och med 2023 kommer anpassningar till förbundets verksamhet att behöva göras under 2022.

1.1.2.1 Kommunala Avtalsdelegationen

Verksamhetsberättelse för Kommunala avtalsdelegationen 2021

Den kommunala avtalsdelegationen är ett lagstadgat organ för avtalsfrågor inom kommunförbundet. Avtalsdelegationens uppgift är enligt 100 § kommunallagen, att på kommunernas och kommunalförbundens vägnar självständigt förhandla och avtala om anställningsvillkoren för kommunernas och kommunalförbundens tjänstemän och arbetstagare i enlighet med landskapslagen om tjänstekollektivavtal (1978:22) och lagen om kommunala arbetskollektivavtal (FFS 670/1970). Avtalsdelegationen kan även ge rekommendationer i allmänna anställningsfrågor och har hand om rådgivning och service till kommunerna och kommunalförbunden i arbetsmarknadsfrågor.

Ålands kommunförbund har skrivit avtal med Jomala kommun, som tillhandahåller tjänsten som avtalschef omfattande 60 procent av heltid genom en köptjänst, sedan kommunförbundet upphandlade funktionen år 2013.

Som avtalschef fungerar Jesper Strandvik, som är stationerad på kommunkansliet i Jomala. Under pågående avtalsperiod arbetar avtalschefen kontinuerligt i den Kommunala arbetsmarknadsgruppen. Vidare fungerar avtalschefen som ett stöd för medlemskommunerna vid tolkningen av tjänste- och kollektivavtalen. Avtalen är i kraft till och med 31.3.2022.

Under året har Christian Nordas varit ordförande. Dan Lindblom har varit viceordförande. Övriga ordinarie medlemmar i avtalsdelegationen Ulla Andersson, Berit Hampf, Kerstin Lindholm samt Henrik Häggblom.

Avtalsdelegationen sammanträdde sex gånger under året. Under året har också arbete lagts på att verkställa överenskommelserna från avtalsförhandlingarna vars underteckningsprotokoll skrevs på i slutet av oktober 2020. Vidare har parterna under året fört förhandlingar gällande frågor som uppstått till följd av den nya Landskapslagen om barnomsorg och grundskola (2020:32) samt tillhörande förordning (2020:99). Effekterna av COVID-19 samt tillhörande restriktioner präglade verksamheten även detta år. För de kommunala arbetsgivarna har situationen varit oförutsägbar. Avtalschefen har fungerat som stöd för arbetsgivarna.

Med anledning av situationen med COVID-19 har kommunala avtalsdelegationen främst prioriterat hanteringen de avtalsuppgörelser som togs fram inför året. I budget fastställde den kommunala avtalsdelegationen målsättningar för verksamhetsåret vilka genomfördes enligt nedan:

Fortsätta ordna kurser i samarbete med Finlandskommunförbund.

- Kursverksamheten i samarbete med Finlands kommunförbund under 2021 blev begränsad på grund av det föränderliga, oförutsägbara läget. Nya möjligheter till att ordna kurser på distans har uppstått som en positiv följd det behov som uppstod under pandemiläget. Delar av kursverksamheten är fortsättningsvis mest fördelaktig på plats fysiskt och planeras att genomföras även i fortsättningen.

Föra diskussioner med Kommunarbetsgivarna, KA i riket om hur samarbetet kunde förbättras - Samarbetet med Kommunarbetsgivarna, KA i riket har fortgått som tidigare. Förutsättningar att föra mer ingående diskussioner kring ett utökat samarbetet har varit begränsade. Arbetet fortsätter 2022.

Tillsammans med Ålands kommunförbund löpande utreda vilka möjligheter det finns att samarbete kring externa tjänster

- Behovet av att tillsammans med Ålands kommunförbund köpa in externa tjänster har under året bedömts vara ringa och av kortsiktig karaktär. Frågeställningarna har främst rört förändringar i lagstiftningen kring barnomsorg och grundskola samt åtgärder till följd av pandemin. Konstateras att dialogen kring köp av eventuella externa tjänster bör fortlöpa för att snabbt kunna agera gemensamt då nya behov uppstår.

Fortsätta utreda vilken data som kan vara nödvändig att samla in för att ha ett bättre förhandlingsunderlag.

- Generell data som kunde samlas in fortlöpande (utöver den som finns tillgänglig idag) har kartlagts. Behov av data som uppstår kring specifika avtalsuppgörelser behöver hanteras löpande. Denna typ data utreds i dagsläget främst i form av riktade undersökningar från avtalschefen eller den Kommunala arbetsmarknadsgruppen.

Skapa ökat samarbete med övriga tjänstemän i form av referensgrupper.

- Utnyttjandet av tillfälliga referensgrupper gällande specifika frågor och områden kan bli aktuellt i samband med de stundande avtalsförhandlingarna. På mer långsiktig basis bör frågan kring eventuella referensgrupper utredas vidare.

Ekonomiskt utfall

Kostnaderna för Kommunala avtalsdelegationen uppgick år 2021 till 75 190 euro (84 943 euro).

Den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen inom kommunförbundets område

Den allmänna ekonomiska utvecklingen

Översikten begränsas till den kommunala ekonomin för kommunerna i landskapet Åland.

Inkomstskatt

Kommunalinkomstskatt 1000 e

Kommun	Budget	Utfall 1-12	skillnad	% av budget
Brändö	1 370	1 834	464	134 %
Eckerö	2 455	2 940	485	120 %
Finström	7 870	8 863	993	113 %
Föglö	1 408	1 487	79	106 %
Geta	1 040	1 203	163	116 %
Hammarland	4 233	4 664	431	110 %
Jomala	16 218	17 931	1 713	111 %
Kumlinge	1 000	1 108	108	111 %
Kökar	664	684	20	103 %
Lemland	5 948	6 955	1 007	117 %
Lumparland	1 271	1 367	96	108 %
Mariehamn	40 762	42 467	1 705	104 %
Saltvik	5 317	5 780	463	109 %
Sottunga	301	375	74	125 %
Sund	3 100	3 499	399	113 %
Vårdö	1 100	1 350	250	123 %
Åland	94 057	102 507	8 450	109 %

Totalt redovisades drygt 4 me mera kommunalinkomstskatt till de åländska kommunerna under **budgetåret** 2021 jämfört med föregående år. **Skatteåret** 2020 resulterade i drygt två miljoner euro högre skatteintäkter än för föregående skatteår trots relativt liten ökning i förvärvsinkomsterna både i riket och på Åland.

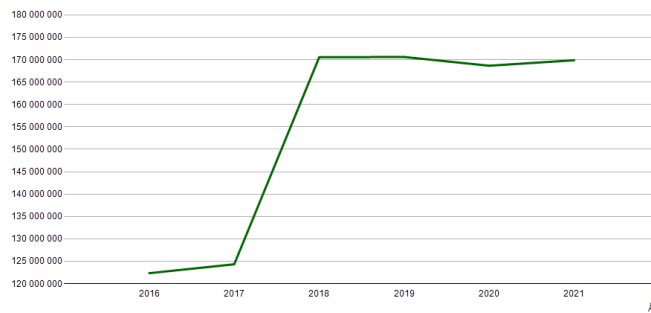
Förvärvsinkomsterna på Åland fortsätter att öka i något långsammare takt än i riket som helhet, och under 2020 minskade löneinkomsterna något, vilket uppvägdes av att andra förvärvsinkomstslag som pensioner, arbetslöshetsersättningar och andra sociala förmåner ökade, sannolikt till följd av pandemin och de olika stödåtgärder som vidtogs.

Till exempel intäkter från arbetslöshetsersättningar på Åland ökade mellan 2019 och 2020 med 139 % eller med drygt 9 me

Fastighetsskatter

Den kraftiga förhöjningen av beskattningsvärden för mark som lyder under allmän fastighetsskatt mellan åren 2017 och 2018 inverkar fortfarande och illustreras av bifogade bild. Som följd av markägarnas agerande har värdet på mark som lyder under allmän fastighetsskatt i landskapet ändå minskat från toppnoteringen 2018 som följde på Skatteförvaltningens registergenomgång.

2.1 Fastighetsbeskattningsuppgifter enligt användningsändamål efter År. 21 - Åland, 1.2.1 Allmän (mark), Beskattningsvärde, euro.

Källa: Skatteförvaltningen

(kalkylmässiga beskattningsvärden för mark som lyder under allmän fastighetsskatt i landskapet Åland 2016 – 2021)

Samfundsbeskattning

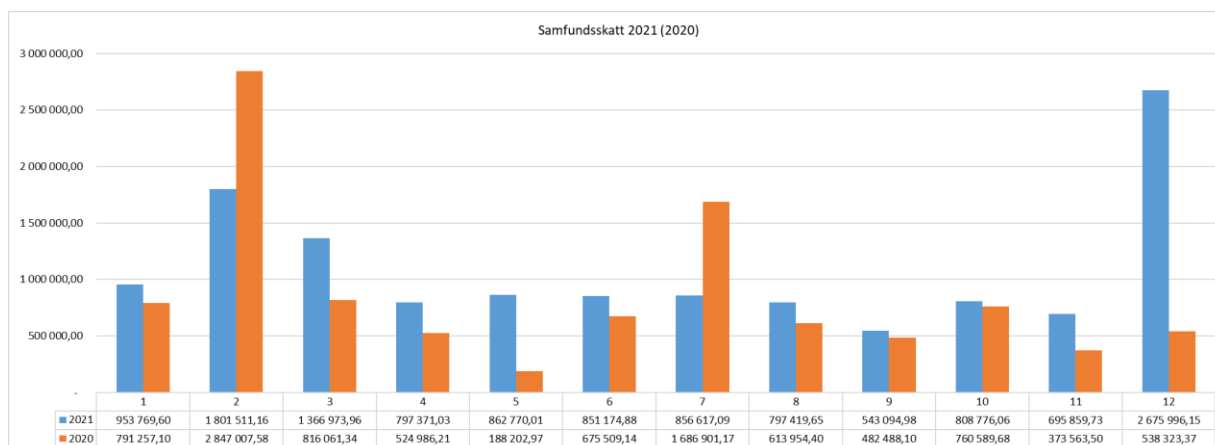
Kommunernas andel av samfundsbeskattningen var tillfälligt utökad från november 2020 till december 2021. För 2021 var kommunernas gruppandel 44,87% av avkastningen, vilket är drygt 45% högre än den andel om ca 31% av intäkterna som kommunerna erhöll under 2019.

För de åländska kommunerna innebar den förhöjda utdelningsandelen ett tillskott av skatteintäkter om **närmare 4 me** om man jämför med den gruppandel som tillämpades för skatteår 2019.

Samfundsskatt 1000 e

Kommun	Budget	Utfall 1-12	skillnad	% av budget
Brändö	290	530	240	183 %
Eckerö	184	285	101	155 %
Finström	352	571	219	162 %
Föglö	250	330	80	132 %
Geta	8	10	2	124 %
Hammarland	75	142	67	190 %
Jomala	1 163	1 615	452	139 %
Kumlinge	5	8	3	151 %
Kökar	4	12	8	296 %
Lemland	91	139	48	153 %
Lumparland	59	83	24	141 %
Mariehamn	6 192	7 872	1 680	127 %
Saltvik	798	1 282	484	161 %
Sottunga	11	17	6	156 %
Sund	15	87	72	580 %
Vårdö	10	28	18	283 %
Åland	9 507	13 011	3 504	137 %

Skatteredovisningarna för december 2021 innehöll en större post kvarskatter för samfundsskatt för skatteår 2020 vilket bidrar till att öka kommunernas skatteintäkter i bokslut 2021.

Summan av Redovisad skatt	Kolumnetiketter				
Radetiketter	Fastighetsskatt	Kommunalskatt	Källskatt på Åland	Samfundsskatt	Totalsumma
Brändö	35 616,49	1 834 119,71	7 448,74	529 592,78	2 406 777,72
Eckerö	229 067,80	2 939 785,06	15 899,78	285 427,65	3 470 180,29
Finström	185 891,33	8 863 341,15	43 141,13	570 914,22	9 663 287,83
Föglö	159 173,51	1 487 146,87	8 712,25	329 808,95	1 984 841,58
Geta	124 650,23	1 202 575,34	8 463,42	9 941,31	1 345 630,30
Hammarland	94 308,25	4 663 567,10	26 519,84	142 315,77	4 926 710,96
Jomala	329 565,11	17 931 175,52	89 330,84	1 615 148,84	19 965 220,31
Kumlinge	103 419,66	1 108 039,32	5 093,00	7 534,88	1 224 086,86
Kökar	76 743,09	684 026,10	3 732,66	11 858,76	776 360,61
Lemland	322 463,31	6 955 434,87	35 063,50	139 348,15	7 452 309,83
Lumparland	77 757,55	1 367 353,42	6 171,32	83 090,40	1 534 372,69
Mariehamn	1 470 195,65	42 466 612,69	194 160,54	7 872 358,39	52 003 327,27
Saltvik	69 801,10	5 779 505,08	29 967,76	1 281 576,11	7 160 850,05
Sottunga	23 606,46	374 795,58	1 675,54	17 111,57	417 189,15
Sund	105 302,49	3 499 099,68	16 733,48	87 034,51	3 708 170,16
Vårdö	77 201,05	1 350 250,77	7 631,21	28 272,01	1 463 355,04
Totalsumma	3 484 763,08	102 506 828,26	499 745,01	13 011 334,30	119 502 670,65

Totalt uppgick kommunernas skatteintäkter under 2021 till **119,5 me**, vilket är drygt 11 % eller nästan 12 me högra än de 107,6 me som kommunerna budgeterade för i de ordinarie budgeterna för 2021.

Detta kommer sannolikt att leda till att de kommunala boksluten som småningom kommer att börja presenteras är betydligt bättre än budget, även om det kommer att finnas en stor spridning på grund av att en stor del av den extra finansieringen utgick under 2021 kom via **samfundsskatterna**, som för många kommuner är av marginell betydelse i förhållande till andra finansiella intäkter.

Landskapsandelar

De egentliga landskapsandelarna under 2021 uppgick till 34,9 me. Därtill kompenserades kommunerna för avdrag i kommunalbeskattningen om knappt 1,6 me. Inga extra anslag utgick från Landskapet Åland till kommunerna under 2021 i motsats till under 2020 när extra landskapsandelar om drygt 5 me beviljades.

Nytt för 2021 var att landskapsandelarna för socialtjänst om 3,2 me betalades direkt till Kommunernas socialtjänst, och att landskapsandelen för grundskola uppdelats enligt logiken i den nya barnomsorgs- och grundskolelagen plus att landskapsandelen för barnomsorg beviljas som en del av grundskoleområdet i enlighet med

	Budget 2019	Budget 2020 inkl resursbudgeten	Förslag 2021
Skattekomplettering	14 550 000	14 800 000	15 200 000
Socialvårdsområdet	10 590 000	12 387 000	8 081 000
Grundskoleområdet *)	6 470 000	6 552 000	10 867 000
Kultur	452 000	454 000	463 000
Medborgarinstitut **)	103 000	103 000	105 000
Samarbetsstöd	300 000	400 000	200 000
Anläggningsstöd			12 000
Summa	32 465 000	34 696 000	34 928 000
Kompensation för arbets- och pensionsavdrag	1 800 000	2 000 000	50 000
Kompensation för övriga ändringar i kommunalbeskattningen	200 000	5 800 000	725 000
Kompensation för utebliven kapitalinkomstskatt	821 000	821 000	821 000
Summa	2 821 000	8 621 000	1 596 000
Totalt	35 286 000	43 317 000	36 524 000
*) Grundskola, träningsundervisning och från 2021 även barnomsorg			
***) Belopp exklusive extra stöd om 100.000 euro åren 2019 - 2021			

Landskapsandelarna uppgår sammanlagt till ca 34,9 (33,2) miljoner euro dessutom budgeteras ca 1,6 (3,1) miljoner euro i kompensationer.

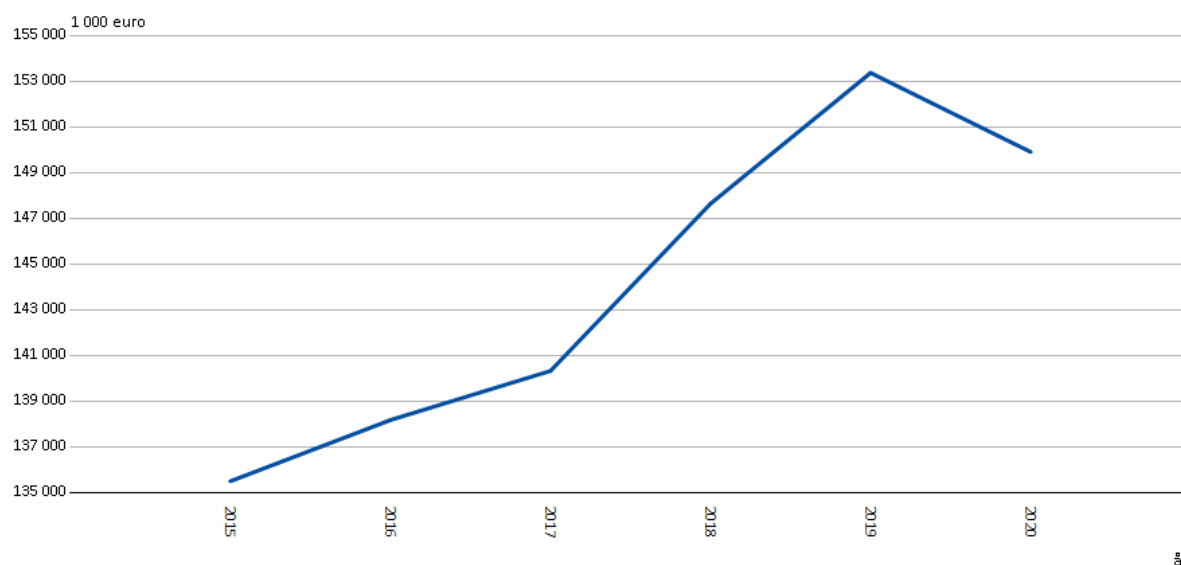
Från och med 2022 utgår inga som helst kompensationer för avdrag i kommunalbeskattningen, vilket är ett problem eftersom i synnerhet vissa av de äldre åländsk avdragen (resekostnadsavdraget och sjukkostnadsavdraget) drabbar kommunerna mycket olika.

Kostnadsutvecklingen i kommunerna

De åländska kommunernas enskilt största problem under senare år har varit kostnadsutvecklingen. 2020 innebar ett trendbrott, delvis på grund av pandemin och de begränsningsåtgärder som vidtogs under året, men också som följd av sparåtgärder.

Nettodriftskostnaderna, eller den del av kostnaderna som skall finansieras via skatter eller landskapsandelar, uppgick 2020 till ca 150 miljoner euro vilket grovt räknat motsvarar 5000 e per ålänning i snitt.

Kommunernas nettodriftskostnader, 1 000 euro efter år. Nettodriftskostnader totalt, Åland.

Källa: Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB)

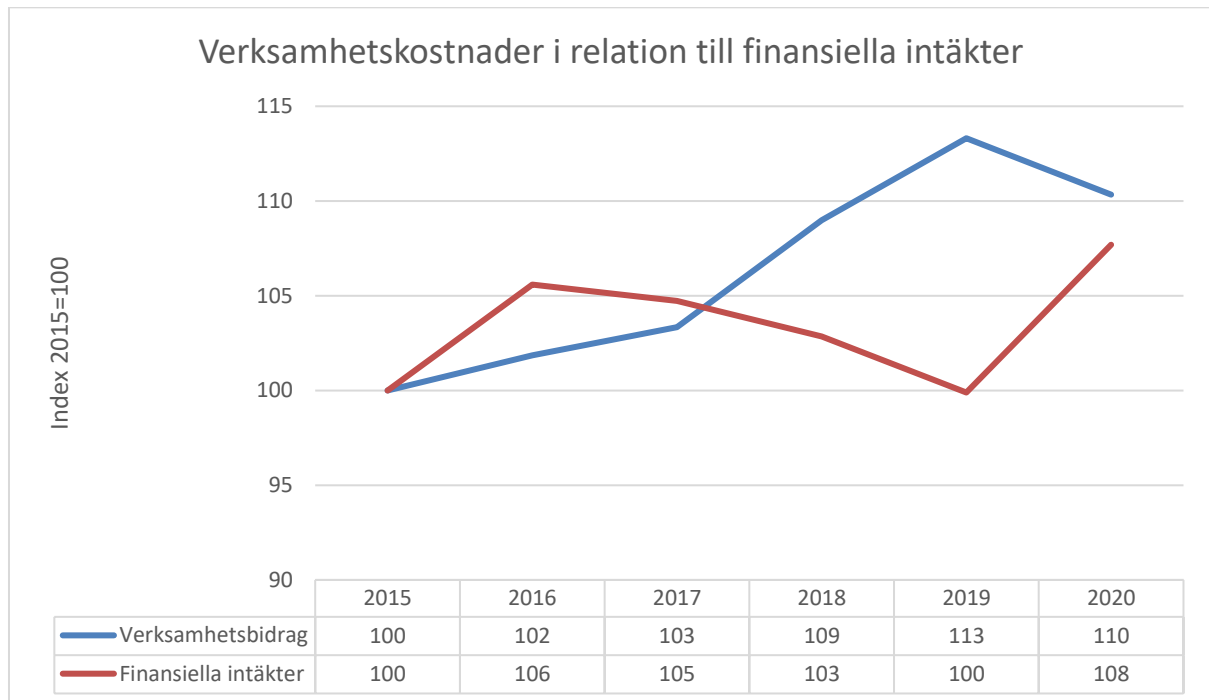
Verksamhetskostnaderna har under perioden 2015 – 2020 ökat betydligt snabbare än de finansiella intäkterna.

Tabell 1. Några nyckeltal för alla kommuner sammanlagt, 1 000 euro

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens intäkter	37 762	31 846	34 138	33 631	34 197	36 093	38 031
Verksamhetens kostnader	-155 165	-157 457	-162 065	-163 432	-171 095	-178 426	-176 620
Verksamhetsbidrag	-117 406	-125 610	-127 929	-129 801	-136 898	-142 333	-138 589
Skatteintäkter	109 628	105 220	112 471	111 662	106 837	105 907	111 985
Landskapsandelar för driften	35 292	36 878	37 577	37 146	39 303	36 037	41 043
Årsbidrag	26 884	17 169	22 921	19 852	10 157	481	15 572
Räkenskapsperiodens resultat	24 563	7 135	12 630	9 541	-419	-10 434	6 155
Investeringsutgifter	-23 518	-13 745	-11 996	-11 238	-18 903	-14 856	-20 701
Nettoinvesteringar	10 748	-10 226	-6 625	-7 997	-13 633	-12 994	-14 323
Nettoupplåning, långfristiga lån	2 490	-8 425	-4 192	-5 126	-3 381	3 347	4 860
Länestock	63 040	54 123	49 850	44 627	41 325	44 584	49 342
Kassamedel	32 656	34 340	44 931	47 406	45 798	32 310	32 477

ÅSUB

För att illustrera detta har 2015 års sammanlagda bokslut för kommunerna fått utgöra bas för ett index där verksamhetsbidraget 2015 = 100 och Finansiella intäkterna 2015 (skatteintäkter + landskapsandelar) = 100

Av grafen framgår att 2020 innebar något minskade kostnader och något ökade finansiella intäkter, men det finns anledning att komma ihåg att det under 2020 utgick extra landskapsandelar om 5 me.

Kompensationer för ingrepp i kommunalbeskattningen

Ålands kommunförbund har vid upprepade tillfällen under senare år påpekat att alla utökningar av avdrag, oberoende om dessa är riksavdrag eller landskapsavdrag, skall kompenseras.

En svårighet för kommunerna är att i förhållande till Ålands Landskapsregering få gehör för **att också den kumulativa effekten av tidigare års avdragsförändringar måste beaktas**, inte endast de senast föreslagna förändringarna i avdrag och skatteskalor.

Kompenseras inte de åtgärder som urholkar kommunernas skattekraft kommer detta att leda till att det över tid inte finns förutsättningar för att bedriva lagstadgad verksamhet i kommunerna.

I rikets kommunallags 3.kap regleras kommunekonomiprogrammet, där staten och kommunerna skall överenskomma om förändringar som rör kommunalekonomin och finansieringen av kommunernas uppgifter, detta för att ha en gemensam utgångspunkt för hur den offentliga ekonomin utvecklas.

Mot bakgrund av hur samrådsförfarandet på mellan de åländska kommunerna och Landskapsregeringen har fungerat under perioden 2014 – 2020 bör Ålands kommunförbund arbeta för att åstadkomma ett motsvarande förfarande, där målet bör vara långsiktiga och gemensamma överenskommelser kring hur den offentliga ekonomin på Åland skall utvecklas, och hur finansieringen av lagstadgade uppgifter skall kunna garanteras.

Förfarandet kan lämpligen regleras i den nya kommunallag som sittande landskapsregering har för avsikt att ta fram.

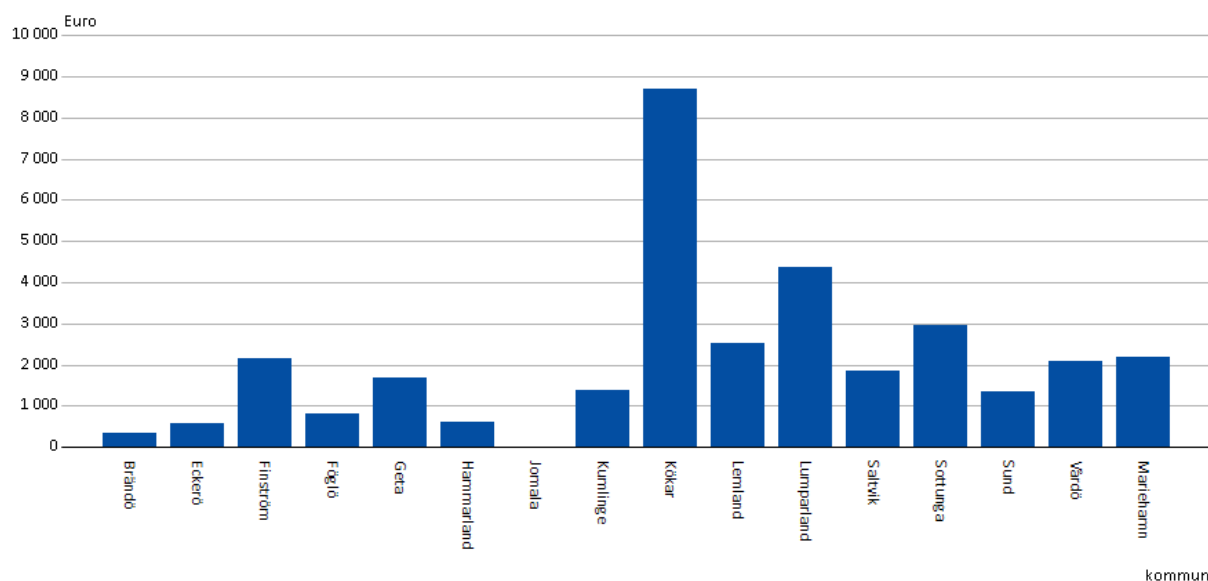
Det förväntade budgetutfallet 2021

De budgeter som antogs inför 2021 visade ett sammanlagt underskott i den kommunala ekonomin om drygt 15 me.

På grund av att skatteintäkterna utvecklats betydligt bättre än vad man inför 2021 befarade kommer resultaten i de flesta kommuner att bli bättre än budget. 2021 innebar också betydande förändringar med nya lagstiftning för en stor del av den kommunala uppgiftshelheten och en betydande omorganisering i form av kommunernas socialtjänst.

Skuldsättningen och kommunerna långsiktiga bärkraft.

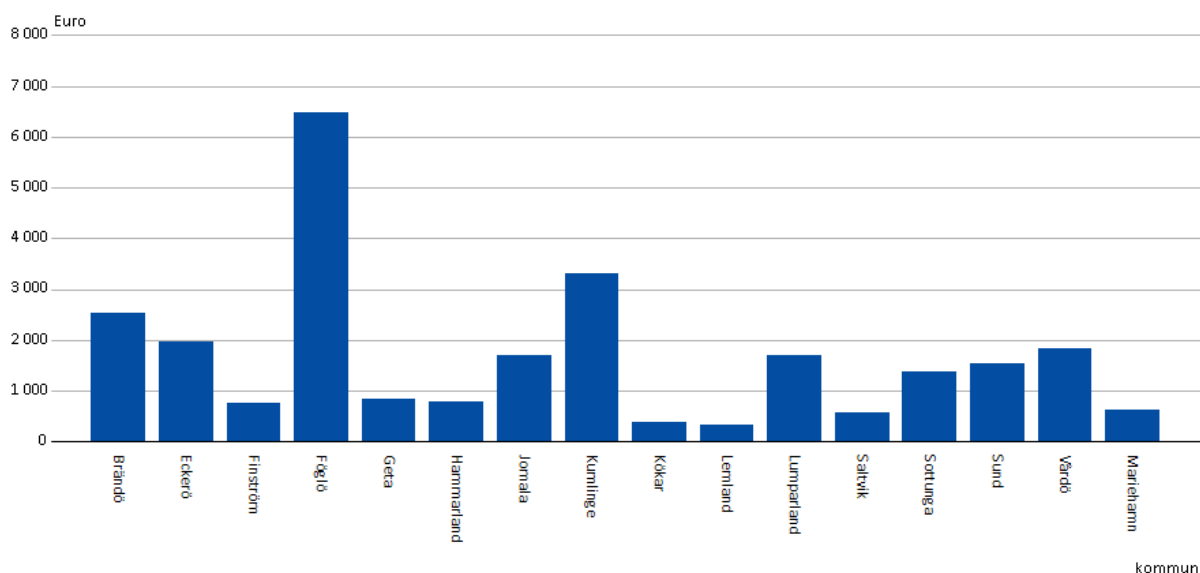
Lånestock per invånare, euro efter kommun. 2020.

Källa: Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB)

Kommunernas skuldsättning kan mätas enligt kommunens egen balansräkning eller enligt kommunkoncernens balansräkning. En betydande del av de åländska kommunernas skuldsättning finns i kommunkoncernerna, trots att endast tre kommuner i dagsläget redovisar koncernbalansräkningar.

Kassamedel per invånare, euro efter kommun. 2020.

Källa: Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB)

Kassamedel / invånare är ett mått på kommunens förmåga att hantera ekonomiska utmaningar på kort eller medellång sikt.

1.1.3. Kommunförbundets personal

Genomsnittliga antalet anställda

	2021-12-31	2020-12-31
Personal	<u>1,00</u>	<u>1,33</u>
Totalt	<u>1,00</u>	<u>1,33</u>

1.1.4. Bedömning av de viktigaste riskerna och osäkerhetsfaktorerna samt andra faktorer som inverkar på verksamhetens utveckling

Ålands kommunförbund existerar med stöd av Kommunallag för Landskapet Åland (1997:72) 13.kap.

Verksamhetens omfattning har minskat till vad som torde vara ett minimum med hänsyn till de resurser som krävs för att upprätthålla en nödvändig nivå på intressebevakning, vissa sakkunnigtjänster och viss utbildningsverksamhet.

Beroende på hur kommunstrukturen på Åland kommer att förändras under de närmaste åren, och om detta verkställs så att kommunallagen för Landskapet Åland ändras så finns det en uppenbar risk för att kommunalförbundet ställning och status kan komma att förändras.

Ytterst är det upp till medlemskommunerna att utveckla Ålands kommunförbund och dess verksamhet.

På grund av den nuvarande verksamhetens litenhet är mycket av kompetensen i förbundet knutet till enskild person, och det gör verksamheten sårbar för personbyten, sjukfrånvaro osv.

Förbundets ekonomiska förvaltning sköts sedan 1.1.2016 av Nova Alandia Ab.

1.1.5. Miljöfaktorer

Ålands kommunförbund är beroende av miljöfaktorer i samma utsträckning som medlemskommunerna och den offentliga sektorn i övrigt.

1.1.6. Redogörelse för hur kommunförbundets interna kontroll har ordnats

Med hänsyn till verksamhetens blygsamma omfattning har den interna kontrollen organiserats på det sätt som är möjligt.

Löpande betalningar m.m. sköts av Nova Alandia Ab enligt avtal, utbetalningar attesteras digitalt av förbundsdirektören och förbundsstyrelsen hålls regelbundet underrättad om förbundets ekonomiska ställning.

Förbundets revisorer har rätt att få information från Nova Alandia Ab om förbundets ekonomiska transaktioner.

Förbundsstyrelsens ordförande skall godkänna sådana utgifter som rör förbundsdirektören.

1.1.7. *Räkenskapsperiodens resultat och finansieringen av verksamheten***RESULTATRÄKNING 1000 €**

	01-01-2021		01-01-2020	
	31-12-2021		31-12-2020	
Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter		228		225
Understöd och bidrag				
Verksamhetens intäkter		228		225
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader				
Löner och arvoden	-	99	-	103
Lönebikostnader				
Pensionskostnader	-	20	-	20
Övriga lönebikostnader	-	1	-	2
Personalkostnader	-	120	-	125
Köp av tjänster	-	99	-	90
Material, förnödenheter, varor	-	2	-	4
Övriga verksamhetskostnader	-	6	-	6
Verksamhetens kostnader	-	228	-	225
Verksamhetsbidrag		-		-
Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter		-		-
Finansiella intäkter och kostnader		-		-
Årsbidrag		-		-
Räkenskapsperiodens över / underskott		-		-

Finansieringsanalys 1000 €

01-01-2021 **01-01-2020**
31-12-2021 **31-12-2020**

Den egentliga verksamhetens och investeringarnas kassaflöde

Internt tillförda medel

Årsbidrag

Nettokassaflöde för den egentliga verksamheten och investeringarna**Investeringarnas kassaflöde**

Investeringar i övriga placeringar

Investeringarnas kassaflöde**Finansieringens kassaflöde**

Förändringar av eget kapital

Övriga förändringar av likviditeten

Förändringar av kortfristiga fordringar

2 - 5

Förändringar av räntefria kort- och långfristiga skulder

- 18 19

Finansieringens nettokassaflöde

- 16 14

Förändringar av kassamedel

- 16 14

Förändring av kassamedel

Kassamedel 31.12.

35 51

Kassamedel 1.1.

51 37

- 16 14

1.2 Den finansiella ställningen och förändringar i den

1000e

Balansräkning	31-12-2021	31-12-2020		31-12-2021	31-12-2020
AKTIVA			PASSIVA		
BESTÅENDE AKTIVA			EGET KAPITAL		
Placeringar			Räkenskapsperiodens resultat	-	-
Övriga aktier och andelar	-	-	EGET KAPITAL	-	-
Placeringar	-	-			
Bestående aktiva	-	-	FRÄMMANDE KAPITAL		
Rörliga aktiva			Kortfristigt		
Fordringar			Skulder till leverantörer	24	41
Kortfristiga			Övriga skulder	5	6
Kundfordringar	5	11	Resultatregleringar	20	18
Övriga fordringar	8	4	Kortfristigt	48	66
Resultatregleringar	0	0	FRÄMMANDE KAPITAL	48	66
Kortfristiga	14	15			
Fordringar					
Kassa och Bank	35	51			
Rörliga aktiva	48	66			
AKTIVA	48	66	PASSIVA	48	66

1.3 De viktigaste noterna

Ålands Kommunförbund k.f.

NOTER RESULTATRÄKNING

1 Övriga verksamhetskostnader

	2021-12-31	2020-12-31
Lokalhyra	6 000,00	6 000,00
Hyra för möteslokaler	0,00	205,95
Övriga utgifter	380,27	199,05
Totalt	6 380,27	6 405,00

NOTER BALANSRÄKNING

2 Fordringar

2.1 Kortfristiga fordringar

	2021-12-31	2020-12-31
Försäljningsfordringar		
Fordring till kommunerna	5 481,28	11 293,32
Övriga fordringar	7 786,38	3 802,87
Resultatregleringar	284,86	238,00
Totalt	13 552,52	15 334,19

3 Främmande kapital

3.1 Kortfristigt främmande kapital

	2021-12-31	2020-12-31
Skuld till Mariehamns stad	0,00	4462,82
Skuld till kommunerna	12 554,55	35 616,45
Leverantörsskulder	11 656,49	1 234,05
Övriga skulder	4 585,75	6 217,86
Resultatregleringar	19 571,28	18 422,06
Totalt	48 368,07	65 953,24

NOTER ANGÅENDE PERSONALEN OCH MEDLEMMAR AV FÖRVALTNINGSORGAN

Genomsnittliga antalet anställda

	2021-12-31	2020-12-31
Personal	1,00	1,33
Totalt	1,00	1,33

1.4 Behandling av räkenskapsperiodens resultat och åtgärder för att balansera ekonomin

Räkenskapsperiodens resultat uppgår till 0,00 € efter att medlemskommunernas andelar återbärs i enlighet med skrivningar i grundavtalet för Ålands Kommunförbund och föranleder därmed inga ytterligare åtgärder

Eftersom Ålands kommunförbund inte har ett grundkapital eller ackumulerade överskott/underskott från tidigare år i balansräkningen ske balanseringen av räkenskapsperiodens underskott eller överskott mot skulder eller fordringar i balansräkningen.

2 Budgetutfallet

Ålands Kommunförbund

1449974-6

Räkenskapsår 01.01.2021 - 31.12.2021

Period 01.01.2021 - 31.12.2021

Kolumn1	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse	Förverkligande %
VERKSAMHETSINTÄKTER				
Försäljningsintäkter				
Ersättningar av kommuner	222 524,10	235 000,00	12 475,90	95 %
Övriga intäkter från försäljning	5 028,03	5 000,00	- 28,03	101 %
Summa Försäljningsintäkter	227 552,13	240 000,00	12 447,87	95 %
SUMMA VERKSAMHETSINTÄKTER	227 552,13	240 000,00	12 447,87	95 %
VERKSAMHETSKOSTNADER	-	-	-	
Personalkostnader	-	-	-	
Löner och arvoden	- 99 209,71	- 96 415,00	2 794,71	103 %
Sociala kostnader	- 22 198,01	- 20 846,00	1 352,01	106 %
Personalersättningar	1 156,10	-	- 1 156,10	
Summa Personalkostnader	- 120 251,62	- 117 261,00	2 990,62	103 %
Köp av tjänster	- 99 049,67	- 112 972,00	- 13 922,33	88 %
Inköp av förnödenheter	- 1 886,65	- 3 240,00	- 1 353,35	58 %
Övriga kostnader	- 380,27	-	380,27	
Hyror	- 6 000,00	- 6 000,00	-	100 %
SUMMA VERKSAMHETSKOSTNADER	- 227 568,21	- 239 473,00	- 11 904,79	95 %
RÖRELSEVINST (-FÖRLUST)	- 16,08	527,00	543,08	-3 %
FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	-	-	-	
Ränteintäkter och övriga finans. intäkter	16,08	-	- 16,08	
SUMMA FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	16,08	-	- 16,08	
VINST (FÖRL.) FÖRE EXTRAORD. POSTER	-	527,00	527,00	0 %
VINST (FÖRL.) FÖRE BOKSLUTSDISP. OCH SKATTER	-	527,00	527,00	0 %
Vinst/Förlust	-	527,00	527,00	0 %

Ålands Kommunförbund k.f.

RESULTATRÄKNING	Not	01.01.2021 2021-12-31	01.01.2020 2020-12-31
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Försäljningsintäkter		227 552,13	225 019,33
SA VERKSAMHETENS INTÄKTER		227 552,13	225 019,33
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Personalkostnader			
Löner och arvoden		-99 209,71	-102 512,43
Lönebikostnader			
Pensionskostnader		-20 145,06	-20 349,29
Övriga lönebikostnader		-2 052,95	-1 861,07
FPA ersättningar		1 156,10	0,00
Personalkostnader totalt		<u>-120 251,62</u>	<u>-124 722,79</u>
Köp av tjänster		-99 049,67	-90 097,11
Material, förnödenheter och varor		-1 886,65	-3 781,89
Övriga verksamhetskostnader	1	-6 380,27	-6 405,00
VERKSAMHETS BIDRAG		-16,08	12,54
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter		16,08	13,99
Räntekostnader och övriga finansiella kostnader		0,00	-26,53
Finansiella intäkter och kostnader totalt		<u>16,08</u>	<u>-12,54</u>
ÅRS BIDRAG			
RÄKENSKAPSPERIODENS UNDERSKOTT		<u>0,00</u>	<u>0,00</u>

	2021 Utfall			Budget			Avvikelser		
	2021 TOTALT	2021 Åkf	2021 KAD	2021 TOTALT	2021 Åkf	2021 KAD	2021 TOTALT	2021 Åkf	2021 KAD
Ersättningar av kommuner									
Kommunandel Brändö	4 971,30	3 845,34	1 125,96	5 299,01	4 175,90	1 123,11	327,71	330,56	2,85
Kommunandel Eckerö	9 309,86	7 188,47	2 121,39	9 922,46	7 806,43	2 116,03	612,60	617,96	5,36
Kommunandel Finström	26 913,23	20 797,77	6 115,46	28 685,70	22 585,70	6 100,01	1 772,47	1 787,93	15,45
Kommunandel Föglö	5 529,31	4 273,08	1 256,23	5 893,47	4 640,41	1 253,05	364,16	367,33	3,18
Kommunandel Geta	4 393,40	3 387,26	1 006,14	4 682,04	3 678,45	1 003,60	288,64	291,19	2,54
Kommunandel Hammarland	15 333,07	11 837,56	3 495,51	16 341,89	12 855,21	3 486,67	1 008,82	1 017,65	8,84
Kommunandel Jomala	56 999,08	44 075,12	12 923,96	60 755,45	47 864,15	12 891,30	3 756,37	3 789,03	32,66
Kommunandel Kumlinge	3 281,50	2 536,08	745,42	3 497,64	2 754,10	743,53	216,14	218,02	1,89
Kommunandel Kökar	2 310,89	1 784,78	526,11	2 463,03	1 938,24	524,79	152,14	153,46	1,32
Kommunandel Lemland	21 876,48	16 911,42	4 965,06	23 317,73	18 365,22	4 952,52	1 441,25	1 453,80	12,54
Kommunandel Lumparland	3 975,77	3 074,20	901,57	4 237,78	3 338,48	899,30	262,01	264,28	2,27
Kommunandel Saltvik	20 011,00	15 472,44	4 538,56	21 329,66	16 802,57	4 527,09	1 318,66	1 330,13	11,47
Kommunandel Sottunga	1 049,34	812,31	237,03	1 118,58	882,15	236,43	69,24	69,84	0,60
Kommunandel Sund	10 440,20	8 066,04	2 374,16	11 127,62	8 759,46	2 368,16	687,42	693,42	6,00
Kommunandel Vårdö	4 239,78	3 272,23	967,55	4 518,64	3 553,53	965,10	278,86	281,30	2,45
Kommunandel Mariehamns stad	31 889,89		31 889,89	31 809,30		31 809,30	- 80,59	-	80,59
Summa Ersättningar av kommuner	222 524,10	147 334,10	75 190,00	235 000,00	160 000,00	75 000,00	12 475,90	12 665,90	-190,00

Budgetutfallet 2021 i förhållande till fakturerade kommunandelar

Det finns igen skäl att påpeka att KAD inte är en fristående enhet utan administreras och utses av Ålands kommunförbund.

Sedan Mariehamns stads utträde har kostnaderna för KAD särskiljts och Mariehamns andel av KAD:s kostnader avstäms i förhållande till budgeterade kommunandelar.

Detta görs innan övriga kommuners andelar avstäms och skulder / fordringar mot kommunerna uppbokas i förhållande till utfallet av Ålands kommunförbunds ekonomiska helhet.

Ålands Kommunförbund k.f.

FINANSIERINGSKALKYL	2021-12-31	2020-12-31
Finansieringens kassaflöde		
Förändringar av eget kapital		
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändringar av kortfristiga fordringar	1 781,67	-5 133,16
Förändringar av räntefria kort- och långfristiga skulder	<u>-17 585,17</u>	<u>19 021,88</u>
Finansieringens nettokassaflöde	-15 803,50	13 888,72
Förändring av kassamedel	-15 803,50	13 888,72
Förändring av kassamedel		
Kassamedel 31.12	34 790,55	50 594,05
Kassamedel 01.01	<u>50 594,05</u>	<u>36 705,33</u>
	-15 803,50	13 888,72

Ålands Kommunförbund k.f.

BALANSRÄKNING	Not	2021-12-31	2020-12-31
AKTIVA			
BESTÅENDE AKTIVA			
Placeringar			
Övriga aktier och andelar		25,00	25,00
Placeringar totalt		<u>25,00</u>	<u>25,00</u>
BESTÅENDE AKTIVA TOTALT		25,00	25,00
RÖRLIGA AKTIVA			
Fordringar			
Kortfristiga	2		
Kundfordringar		5 481,28	11 293,32
Övriga fordringar		7 786,38	3 802,87
Resultatregleringar		284,86	238,00
Kortfristiga totalt		<u>13 552,52</u>	<u>15 334,19</u>
Fordringar totalt		13 552,52	15 334,19
Kassa och bank		34 790,55	50 594,05
RÖRLIGA AKTIVA TOTALT		48 343,07	65 928,24
AKTIVA TOTALT		<u><u>48 368,07</u></u>	<u><u>65 953,24</u></u>

Ålands Kommunförbund k.f.

BALANSRÄKNING	Not	2021-12-31	2020-12-31
PASSIVA			
EGET KAPITAL			
Räkenskapsperiodens överskott		0,00	0,00
EGET KAPITAL TOTALT		0,00	0,00
FRÄMMANDE KAPITAL			
Kortfristigt	3		
Skulder till leverantörer		24 211,04	41 313,32
Övriga skulder		4 585,75	6 217,86
Resultatregleringar		19 571,28	18 422,06
Kortfristigt totalt		<u>48 368,07</u>	<u>65 953,24</u>
FRÄMMANDE KAPITAL TOTALT		48 368,07	65 953,24
PASSIVA TOTALT		<u><u>48 368,07</u></u>	<u><u>65 953,24</u></u>

Alands Kommunförbund
1449974-6
Räkenskapsår 01.01.2021 -
31.12.2021
Period 01.01.2021 - 31.12.2021

Resultaträkning

Utskrivet 11.02.2022 11:41
Utskriven av Sanni Tuumanen
Senaste veronrA88 B36 C33 D116
E115 H34

	Period	Akkumulerat	Period fg år
VERKSAMHETSINTÄKTER			
Försäljningsintäkter			
Ersättningar av kommuner			
3101 Kommunandel Brändö	4 971,30	4 971,30	4 605,98
3102 Kommunandel Eckerö	9 309,86	9 309,86	8 644,81
3103 Kommunandel Finström	26 913,23	26 913,23	24 825,31
3104 Kommunandel Föglö	5 529,31	5 529,31	5 120,29
3105 Kommunandel Geta	4 393,40	4 393,40	4 141,11
3106 Kommunandel Hammarland	15 333,07	15 333,07	14 138,27
3107 Kommunandel Jomala	56 999,08	56 999,08	51 751,48
3108 Kommunandel Kumlinge	3 281,50	3 281,50	3 037,86
3109 Kommunandel Kökar	2 310,89	2 310,89	2 148,61
3110 Kommunandel Lemland	21 876,48	21 876,48	20 092,40
3111 Kommunandel Lumparland	3 975,77	3 975,77	3 742,36
3112 Kommunandel Saltvik	20 011,00	20 011,00	18 476,11
3113 Kommunandel Sottunga	1 049,34	1 049,34	975,70
3114 Kommunandel Sund	10 440,20	10 440,20	9 864,85
3115 Kommunandel Vårdö	4 239,78	4 239,78	3 940,82
3116 Kommunandel Mariehamns stad	31 889,89	31 889,89	31 707,73
Summa Ersättningar av kommuner	222 524,10	222 524,10	207 013,69

SKATTEFÖRVALTNINGEN

Uppgifter om redovisningen enligt debitering

N181

02-11-2021 Samfundsskatteuppgifter tillagd 10.11.1021

KOMMUNER

Skatteår

2020

Skatt, som skall betalas		32 308 724 335												
Redovisade förv - och kap.inkomstskatter sm		31 846 435 196	Det redovisade beloppet rättas i november.											
Skatteåterbäring sammanlagt		2 550 384 076	Skatteåterbärningar dras av och kvarskatter redovisas från och med juli.											
Kvarskatt sammanlagt		1 242 520 054												
Lands- kap	Kmn nr	Namn	Kommunalskatt	Förändring, jämfört med föregående år	Kommunernas andel av redovisad skatt	Redovisats till kommunerna	Rättelse av redovisat belopp	Andel av skatteåterbäring	Rättelse- och återb.- andel, summa	Andel av kvarskatt	Andel av samfundsskatt	Förändring	Fastighetsskatt 2021	Förändring
21	035	Brändö	1 534 169	11,9 %	1 512 217	1 366 576	145 641	-121 104	24 537	59 001	367 708	204,7 %	35 125	-1,1 %
21	043	Eckerö	2 738 690	3,5 %	2 699 504	2 634 481	65 023	-216 187	-151 164	105 324	255 329	114,7 %	227 996	-2,0 %
21	060	Finstrom	8 237 998	1,8 %	8 120 125	8 150 446	-30 321	-650 291	-680 612	316 815	430 865	1,2 %	187 802	8,2 %
21	062	Föglö	1 450 756	0,6 %	1 429 997	1 441 572	-11 574	-114 520	-126 094	55 793	321 977	26,5 %	160 804	11,5 %
21	065	Geta	1 124 656	-0,9 %	1 108 563	1 088 810	19 753	-88 778	-69 025	43 252	9 584	5,8 %	123 504	-0,3 %
21	076	Hammarland	4 269 604	3,5 %	4 208 513	4 159 879	48 633	-337 034	-288 400	164 199	102 749	5,4 %	94 159	-2,3 %
21	170	Jomala	17 149 949	5,1 %	16 904 560	17 060 655	-156 096	-1 353 782	-1 509 878	659 548	1 326 547	11,2 %	329 565	1,8 %
21	295	Kumlinge	1 084 548	0,4 %	1 069 030	1 089 899	-20 869	-85 612	-106 481	41 709	5 736	-27,1 %	102 734	1,4 %
21	318	Kökar	682 529	-2,2 %	672 763	688 467	-15 704	-53 877	-69 581	26 249	5 981	28,1 %	80 096	-0,6 %
21	417	Lemland	6 537 845	5,3 %	6 444 298	6 396 167	48 131	-516 084	-467 953	251 431	112 789	28,7 %	330 074	25,2 %
21	438	Lumparland	1 309 895	-1,3 %	1 291 152	1 278 349	12 803	-103 400	-90 597	50 376	72 861	9,1 %	76 951	-1,4 %
21	478	Mariehamn	41 669 610	0,1 %	41 073 381	41 615 196	-541 815	-3 289 313	-3 831 128	1 602 518	6 994 184	6,2 %	1 508 650	-1,4 %
21	736	Saltvik	5 591 229	5,8 %	5 511 227	5 516 392	-5 165	-441 360	-446 526	215 026	985 769	22,0 %	70 159	-1,2 %
21	766	Sottunga	311 877	0,0 %	307 414	303 228	4 186	-24 619	-20 433	11 994	12 939	27,8 %	23 600	-0,6 %
21	771	Sund	3 402 720	2,9 %	3 354 032	3 305 527	48 505	-268 604	-220 098	130 861	60 443	62,4 %	106 168	3,1 %
21	941	Vårdö	1 308 981	-0,6 %	1 290 251	1 320 445	-30 194	-103 328	-133 522	50 340	24 395	21,3 %	77 860	-1,1 %

Skatteuppgifter enligt N181 för skatteår 2020

Befolkning efter kommun och år

		2020
035	Brändö	449
043	Eckerö	958
060	Finström	2603
062	Föglö	526
065	Geta	511
076	Hammarland	1599
170	Jomala	5386
295	Kumlinge	307
318	Kökar	225
417	Lemland	2114
438	Lumparland	372
736	Saltvik	1806
766	Sottunga	101
771	Sund	1007
941	Vårdö	460
478	Mariehamn	11705
MK21	Åland	30129

Uppgifterna gäller 31.12. ifrågavarande år.

Senaste uppdatering:
20210331 09:00

Källa:
Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB)

Kontaktperson:
Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) PB 1187 AX-22111 Mariehamn 018-25490 info@asub.ax

Copyright

Sort:
Antal personer

Ålands Kommunförbund k.f.**DATERING OCH UNDERSKRIFTER****Bokslutspåteckning**

Jomala den / 2022

Gun Holmström, ordf.

Sven-Anders Danielsson, viceordf

Tage Eriksson

Lars Häggblom

Dorita Lindholm

Kennet Lundström

Rosa Salmén

Magnus Sandberg, förbundsdirektör**Revisorspåteckning**

Över utförd revision har idag avgivits berättelse.

Jomala den / 2022

Robert Lindfors

Tage Silander

Alands Kommunförbund k.f.

FÖRTECKNING ÖVER BOKFÖRINGSBÖCKERNA OCH VERIFIKATIONSSLAGEN SAMT FÖRVARINGSSÄTT

Använda bokföringsböcker

Balansbok	Separat inbunden
Verifikationslista	Elektroniskt
Huvudbok	Elektroniskt

Hjälpböcker

Kundreskontra	Elektroniskt
Leverantörsreskontra	Elektroniskt
Lönebokföring	På papper

Verifikationsslag och förvaringssätt

Huvudbokföringsverifikat (memorial- och bankverifikat)	A1 - A86	Pappersverifikat
Bokslutsverifikat	A87 - A88	Pappersverifikat
Periodisering	H1 - H34	Elektroniskt
Försäljningsfakturor	B1- B57	Elektroniskt
Kundinbetalning	C1-C33	Elektroniskt
Leverantörsfakturor	D1 - D116	Elektroniskt
Lev.betalningar	E1-E115	Elektroniskt

Bokföringsmaterialet som arkiveras i elektronisk form i enlighet med HIM:s beslut 47/1998 är sparad på företaget Nova Alandia Ab:s, som sköter företagets bokföring, server vilken är belägen i Mariehamn. Övrigt bokföringsmaterial förvaras i företagets alt. Novas Alandia Ab:s utrymmen.